

Biztonsági adatlap 91/155/EGK szerint

A nyomtatás kelte 15.04.2008

Az átdolgozás kelte 15.04.2008

1 Anyag-/elkészítési- és cégmegjelölés

· A termékkel kapcsolatos anyagok

· Kereskedelmi megnevezés: **Palavit L folyadék**

· Anyag/készítmény használata: Segédanyag műfogak előállításához

Gyártó/szállító: Heraeus Kulzer GmbH & Co. KG Grüner Weg 11, D-63450 Hanau Tel.: 0800 4372522

Információt nyújtó terület: Department of safety Dr. Tuchscherer Tel.: +49 6081 959-287

Szükség esetén nyújtott információ: Call +49 30 19240 (24 hours)

Forgalmazó cég: Realtrade Kft. 1102 Budapest Hölgly u. 9/b. Tel: +36 1 261-6630, Fax: +36 1 261 4348

A magyarországi Egészségügyi Toxikológiai Tájékoztató Szolgálat (ETTSZ) éjjel-nappal hívható száma: +36 80 201199

2 Összetétel

· Kémiai jellemzés

· Leírás: Metakrilát-bázisú alapanyag előkészítés

· Veszélyes alkotórészek:

80-62-6	methyI methacrylate	Xi, F; R 11-37/38-43	> 90%
99-97-8	N,N-dimethyl-p-toluidine	T; R 23/24/25-33-52/53	0-5%

· További információk: A megadott veszélyességi utalások szövege a 16. fejezetben található.

3 Veszélyesség szerinti besorolás

· A veszély megjelölése:

Xn Ártalmas
F Könnyen gyulladó

· Az emberek és a környezet veszélyeztetettségére vonatkozó különleges információk

A termék jelölése a többször módosított "Készítmények általános besorolási EK-irányelvei" számítási eljárása értelmében kötelező.

R 11 Nagyon gyúlékony.

R 20/21/22 Belélegezve, bőrrel érintkezve és lenyelve ártalmas

R 33 A halmozódó (kumulatív) hatások miatt veszélyes

R 37/38 Bőrizgató hatású, izgatja a légutakat

R 43 Bőrrel érintkezve túlérzékenységet okozhat (szenzibilizáló hatású lehet)

· Osztályozási rendszer:

Az osztálybasorolás megfelel az érvényes EK listáknak, de kiegészítik a szakirodalomból származó és a cégek által megadott adatok.

4 Elsősegélynyújtás

· Általános információk:

A mérgezési tünetek csak több óra elteltével lépnek fel, ezért orvosi felügyelet szükséges a baleset bekövetkeztétől számított 8 órán keresztül.

· Belélegzés után: Gondoskodjunk friss levegőről; panaszok esetén keressük fel az orvost.

· Bőrrel való érintkezés után: Azonnal mossuk le vízzel és szappannal és jól öblítsük le.

· A szemmel való érintkezés után:

A szemet folyó víz alatt néhány percen át öblítsük le, miközben a szemhéjat nyitva tartjuk.

Tartós panaszok esetén kérjük orvosi tanácsot.

· Lenyelés után:

Azonnal keressük fel az orvost.

(folytatása 2 oldalon)

Biztonsági adatlap 91/155/EGK szerint

A nyomtatás kelte 15.04.2008

Az átdolgozás kelte 15.04.2008

Kereskedelmi megnevezés: Palavit L folyadék

Ne okozzunk hányást; azonnal kérjünk orvosi segítséget.

(folytatása 1 oldalon.)

5 Tűzveszélyesség

- **Megfelelő tűzoltószerek:**
CO₂, poroltó vagy vízsugár. A nagyobb tüzeket vízsugárral vagy alkoholnak ellenálló habbal oltjuk.
- **Biztonsági okokból nem megfelelő tűzoltószerek:** Vízsugár
- **Az anyag, égéstermékei vagy képződő gázai által keltett különleges veszélyeztetettség:**
Hevítés-égés esetében mérgezőgázok képződhetnek
- **Különleges védőfelszerelés:** Használjunk védőálarcot.

6 Óvintézkedés baleset esetén

- **Személyekre vonatkoztatott biztonsági intézkedések:**
Viseljünk védőfelszerelést. Távolítsuk el a védtelen személyeket.
- **Környezetvédelmi intézkedések:**
Akadályozzuk meg a csatornába, árkokba és pincékbe való behatolást.
- **Tisztítási/eltávolítási eljárások:**
Nedvességet megkötő anyagokkal együtt tárolja (pl. kovaföld, univerzális kötőanyag, fűrészpor, kisebb mennyiségeknél cellulóz).
A szennyezett anyagot, mint hulladékot a 13. pont szerint távolítsuk el.
- **További információk:** Veszélyes anyagok nem szabadulnak fel.

7 Kezelés és tárolás

- **Kezelés:**
 - **Információk a biztonságos kezeléshez:**
A tartályokat jól lezárt állapotban tartsuk.
Gondoskodjunk a munkahelyen megfelelő szellőzésről és elszívásról.
 - **Tűz- és robbanásvédelmi információk:**
Tartsuk távol a tűzforrásokat - ne dohányozzunk.
Hozzunk intézkedéseket elektrosztatikus feltöltődés ellen.
- **Raktározás:**
 - **A raktárhelyiségekkel és tartályokkal szemben támasztott követelmény:**
Hűvös helyen tároljuk.
 - **Együttes tárolással kapcsolatos információk:** Nem szükséges.
 - **További adatok a raktározási körülményekkel kapcsolatban:**
Hűvös helyen tárolandó (szobahőmérséklet alatt).
Jól lezárt hordókban hűvös és száraz helyen tároljuk.

8 Az egészséget nem veszélyeztető munkavégzés feltételei

- **Pótlólagos információ a műszaki berendezés kialakításához:**
További adatok nincsenek; lásd 7. pontot.
- **Alkotórészek munkahelyre vonatkoztatott, felügyelet tárgyát képező határértékekkel:**

80-62-6 methyl methacrylate

TLV Rövid ideig tartó adat: 150 mg/m₃
Hosszú ideig tartó adat: 50 mg/m₃

- **Pótlólagos információk:** A létrehozásnál érvényes listák képezték a kiindulópontot.
- **Személyes védőfelszerelés:**
 - **Általános védekezési és higiéniai intézkedések:**
Tartsuk távol élelmiszerektől, italoktól és takarmányoktól.

(folytatása 3 oldalon)

Biztonsági adatlap
91/155/EGK szerint

A nyomtatás kelte 15.04.2008

Az átdolgozás kelte 15.04.2008

Kereskedelmi megnevezés: Palavit L folyadék

(folytatása 2 oldalon.)

A szennyezett folyadékkal átitatott ruházatot azonnal vegyük le.
Munkahelyi szünetek előtt és a munka befejezésekor mossunk kezet.
Kerüljük a bőrrejutást.

Kerüljük a szemmel és bőrrel való érintkezést.

· **Légzésvédelem:**

Megfelelő szellőztetés/elszívás esetén nem kötelező, de ha nem elkerülhető az erősebb expozíció úgy használjon védőálarcot (A-szűrővel).

· **Kézvédelem:**

Amennyiben a bőrrel való érintkezés nem elkerülhető, az érzékenység megelőzésére használjon védőkesztyűt.

Oldószerrel szemben ellenálló kesztyű. A kesztyű anyagának át nem eresztő képességűnek és a termékkel/anyaggal/készítménnyel szemben ellenállónak kell lennie.

A kesztyű anyagának kiválasztása az áttörési idő, permeációs sebesség és a bomlás figyelembevételével történt.

· **Kesztyűanyag**

A vízben oldhatatlan anyag/termék/készítmény használata előtt vízdékony bőrvédő szert (zsírmintes rétegképzőt vagy olaj/víz-emulziót) használjunk. Mivel a termék több anyagból összeállított készítményt jelent, a kesztyű anyagának tartóssága előre nem számítható ki, ezért a használat előtt ezt ellenőrizni kell.

· **Áthatolási idő a kesztyűanyagon**

A pontos behatolási időt a kesztyű gyártójától kell megkérdezni és azt be is kell tartani.

· **Nem fokozott sérülésveszélyes alkalmazási területeken (pl. labor) állandó érintkezés esetében a következő anyagból készült kesztyű használata megfelelő:**

PVA kesztyű

· **Max. 15 perces állandó érintkezés esetében a következő anyagokból készült kesztyűk használata megfelelő:**

Butilkaucsuk

Fluorkaucsuk (Viton)

Nitrilkaucsuk

Kloroprén-kaucsuk

· **Szemvédelem:** Nem feltétlenül kötelező

· **Testvédelem:** Könnyű védőruházat.

9 Fizikai és kémiai tulajdonságok

· **Általános adatok**

· Forma:	Folyékony
· Szín:	színtelen
· Szag:	jellegzetes

· **Állapotváltozás**

· Olvadáspont/olvadási tartomány:	nem meghatározható
· Forráspont/forrási tartomány:	100°C

· Lobbanáspont:	10°C
------------------------	------

· Gyulladás hőmérséklet:	430,0°C
---------------------------------	---------

· Öngyulladás:	Az anyag magától nem gyullad.
-----------------------	-------------------------------

· Robbanásveszély:	A termék nem robbanásveszélyes, de robbanékony gőz/levegőkeverék képződése lehetséges.
---------------------------	--

· **Robbanási határok:**

· Alsó:	2,1 Vol %
· Felső:	12,5 Vol %

(folytatása 4 oldalon)

Biztonsági adatlap 91/155/EGK szerint

A nyomtatás kelte 15.04.2008

Az átdolgozás kelte 15.04.2008

Kereskedelmi megnevezés: **Palavit L folyadék**

(folytatása 3 oldalon.)

· Gőznyomás 20°C-nál:	47 hPa
· Sűrűség 20°C-nál:	0,94 g/cm ₃
· Oldhatóság/keverhetőség az alábbiakkal:	
· Víz:	Egyáltalán nem, vagy csak kismértékben keverhető.
· Viszkozitás:	
· dinamikai 20°C-nál:	1 mPas
· Oldószer tartalom:	
· Szerves oldószerek:	94,2 %

10 Stabilitás és reakciókészség

- **Termikus bomlás/kerülődő feltételek:**
Rendeltetés szerinti raktározás és kezelés esetén nincs bomlás.
- **Veszélyes reakciók** Veszélyes reakciók nem ismeretesek.
- **Veszélyes bomlástermékek:** Veszélyes bomlástermékek nem ismeretesek.
- **További adatok:**
A termék a tárolási idő és/vagy az ajánlott tárolási hőmérséklet túllépése következtében kialakuló hőképződés miatt polimerizálódhat.

11 Toxikológiai adatok

- **Akut toxicitás:**

· Besorolás releváns LD/LC50-értékek:		
99-97-8 N,N-dimethyl-p-toluidine		
Szájon át	LD50	500 mg/kg (rat)
Bőrön át	LD50	3 mg/kg (rat)

- **Primer ingerhatás:**
 - **A bőrön:** Ingerli a bőrt és a nyálkahártyákat.
 - **A szemben:** Ingerlő hatás.
 - **Érzékenyítés:** Bőrrel való érintkezés esetén a szenzibilizáció lehetséges.
- **További toxikológiai információk:**
Ártalmas
Irritatív
Készítményekre vonatkozó általános besorolási irányelvnek érvényes kiadásában közölt számítási eljárás alapján. A termék az alábbi veszélyekkel jár:

12 Ökototoxicitás

- **Általános információk:**
2 (D) (Saját besorolás) Vízveszélyeztetési osztály: a vizeket veszélyezteti.
Ne engedjük bele a talajvízbe, a környezeti vizekbe, vagy a csatornahálózatba.
Csekély mennyiségek taljba kerülése is veszélyezteti az ivóvizet.

(folytatása 5 oldalon)

Biztonsági adatlap 91/155/EGK szerint

A nyomtatás kelte 15.04.2008

Az átdolgozás kelte 15.04.2008

Kereskedelmi megnevezés: Palavit L folyadék

(folytatása 4 oldalon.)

13 Hulladékkezelés, ártalmatlanítás

· **Termék:**

· **Ajánlás:**

Nem keverhető hozzá a háztartási hulladékhhoz. Ne engedjük bele a csatornahálózatba. Kisebb mennyiség a rendszer más alkotóelemeivel együtt megköt, s így a háztartási szeméttel együtt kidobhatja. Nagyobb mennyiséget a helyi előírásoknak megfelelően kezeljen különleges hulladékként.

· **Tisztítatlan csomagolások:**

· **Ajánlás:** A kezelés módját a hatósági előírások szabják meg.

14 Szállításra vonatkozó előírások

· **ADR/RID szerinti közúti szállítás (határátlépéssel):**

- **ADR/RID-GGVS/E osztály:** 3 Gyúlékony folyadékok.
- **Kemler-szám:** 339
- **UN-szám:** 1247
- **Csomagolási csoport:** II
- **Az áru megjelölése:** 1247 METIL-METAKRILÁT MONOMER, STABILIZÁLT, oldat

· **Tengeri szállítás IMDG:**

- **IMDG-osztály** 3
- **UN-szám:** 1247
- **Label** 3
- **Csomagolási csoport:** II
- **EMS-szám:** F-E, S-D
- **Marine pollutant:** Nem
- **Helyes műszaki megnevezés:** METIL-METAKRILÁT MONOMER, STABILIZÁLT, oldat

· **Légiszállítás ICAO-TI és IATA-DGR:**

- **ICAO/IATA-osztály:** 3
- **UN/ID szám:** 1247
- **Label** 3
- **Csomagolási csoport:** II
- **Helyes műszaki megnevezés:** METIL-METAKRILÁT MONOMER, STABILIZÁLT, oldat

15 Szabályozási információk

· **EGK irányelvek szerinti jelölés:**

A termék besorolása és jelölése az EK irányelvek/GefStoffV szerint történik.

(folytatása 6 oldalon)

Biztonsági adatlap 91/155/EGK szerint

A nyomtatás kelte 15.04.2008

Az átdolgozás kelte 15.04.2008

Kereskedelmi megnevezés: Palavit L folyadék

(folytatása 5 oldalon.)

· **A termék megjelölő betűje és veszélyjelölése:**

Xn Ártalmas

F Könnyen gyulladó

· **Veszélyt meghatározó komponensek a címkézéshez:**

methyl methacrylate

N,N-dimethyl-p-toluidine

· **R-mondatok:**

11 Nagyon gyúlékony.

20/21/22 Belélegezve, bőrrel érintkezve és lenyelve ártalmas

33 A halmozódó (kumulatív) hatások miatt veszélyes

37/38 Bőrizgató hatású, izgatja a légutakat

43 Bőrrel érintkezve túlérzékenységet okozhat (szenzibilizáló hatású lehet)

· **S-mondatok:**

9 Az edényzet jól szellőztethető helyen tartandó

16 Gyújtóforrástól távol tartandó - Tilos a dohányzás

33 A sztatikus feltöltődés ellen védekezni kell

36/37 Megfelelő védőruházatot és védőkesztyűt kell viselni

43 Tűz esetén homokot, széndioxidot vagy poroltót használjunk. Víz használata tilos.

· **Országos előírások:**

· **Levegővel kapcsolatos műszaki utasítás:**

Osztály	Százalékos részarány
II	> 90

· **Vízveszélyeztetési osztály: WGK 2 (Saját besorolás) : a vizeket veszélyezteti**

16 Egyéb

A fenti adatok ismereteink mai állását tükrözik, de nem képezik a terméktulajdonságok biztosításának alapját, és semmiféle jogi eljárásra nem jogosít.

· **Az adatlapot kiállító szerv:** Biztonsági és környezetvédelmi osztály

· **Kapcsolattartási partner:**

Dr. Tuchscherer Tel.: (49) 6081 959-287

christian.tuchscherer@heraeus.com

· *** Az adatok az előző verzióhoz képest megváltoztak**

H